

Pensioenwet stevent af op meerderheid in Eerste Kamer

22-05-2023 - Martine Wolzak

In het kort

- Maandag en dinsdag vindt de plenaire behandeling van de Wet toekomst pensioenen in de Eerste Kamer plaats.
- De wet kan al 1 juli aanstaande ingaan, mits pensioenminister Schouten een 'voor'-stem krijgt van coalitiepartijen VVD, D66, CDA en ChristenUnie, én van voldoende oppositieleden.
- Het wetenschappelijk instituut van de christendemocraten noemde de pensioenwet dit weekend nog 'een ramp'.

Pensioenminister Carola Schouten (ChristenUnie) wacht deze week een marathondebat over de pensioenwet in de Eerste Kamer. Vooral naar de bijdrage van het CDA wordt met spanning uitgekeken. Het wetenschappelijk instituut van de christendemocraten noemde de pensioenwet dit weekend 'een ramp'.

Toch is de verwachting dat de wet een meerderheid haalt, mits Schouten nog enkele toezeggingen doet. CDA, Partij van de Arbeid en GroenLinks willen meer tijd voor de overgang naar het nieuwe stelsel, en de linkse partijen willen een vroegpensioen voor mensen met zware beroepen.

Sluitstuk

Het debat is het — voorlopige — sluitstuk van vijftien jaar discussie over de toekomst van het pensioenstelsel. Het gaat om de spelregels voor het aanvullende pensioen (boven op de AOW) van miljoenen Nederlanders, goed voor circa €1250 mrd aan rechten, waar zo'n €1450 mrd aan vermogen tegenover staat. Doel: een persoonlijker pensioen, zonder eindeloze discussies tussen werkenden en gepensioneerden over wie waar recht op heeft, en met — zoals voorstanders dat zeggen — 'meer zicht' op een koopkrachtig pensioen.

De plenaire behandeling van de Wet toekomst pensioenen in de Eerste Kamer belooft een lange zit te worden, de hele maandag en dinsdag zijn er voor uitgetrokken. Zo wil de 80-jarige senator Martin van Rooijen van ouderenpartij 50Plus in een bijdrage van 110 minuten nog een keer uiteenzetten wat er volgens hem mis is met de pensioenhervorming: te weinig koopkrachtbehoud en grote uitvoeringsproblemen.

Het debat kan zelfs nog doorgaan op dinsdag 30 mei. Dan moet er ook gestemd worden, nota bene op dezelfde dag dat de provincies de nieuwe Eerste Kamerleden kiezen. De wet kan dan al 1 juli aanstaande ingaan. Daarvoor moet Schouten wel een 'voor'-stem krijgen van coalitiepartijen VVD, D66, CDA en ChristenUnie, én van voldoende oppositieleden.

De coalitie heeft immers geen meerderheid in de senaat, met samen slechts 32 zetels van de 75. Al onder Rutte III zocht toenmalig minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Wouter Koolmees daarom voortdurend steun bij PvdA en GroenLinks voor het broodnodige 'brede politieke draagvlak'. Dat houdt tot nog toe stand. De Tweede Kamerfracties van PvdA en GroenLinks stemden eind vorig jaar voor de pensioenhervorming. Die is volgens hen een stap vooruit ten opzichte van het huidige stelsel, al voldoet het niet helemaal aan hun wensenlijstje.

Zware beroepen

Bij de plussen die PvdA en GroenLinks zien hoort ook de in het pensioenakkoord van 2019 afgesproken minder snelle stijging van de AOW-leeftijd en een regeling voor mensen met zware beroepen om eerder te stoppen met werken. Maar die laatste loopt binnenkort af en is tot ergernis van de linkse partijen vooral door hoge inkomens gebruikt. Die ergernis moet de minister weg zien te nemen.

Onder de coalitiepartijen zelf zou een weifelende senaatsfractie van het CDA de zwakke schakel zijn, klinkt het al een jaar in Den Haag. De waarschuwing dit weekend van het wetenschappelijk instituut van het CDA — 'het wordt een ramp' — en de oproep aan de Eerste Kamerfractie om tegen te stemmen, versterken dat beeld.

Te strakke deadline

CDA-Eerste Kamerlid Ria Oomen, tevens pensioenfondsbestuurder, had tijdens de behandeling van de wet de afgelopen maanden inderdaad heel wat kritische opmerkingen en vragen. Zoals over de deadline waarbinnen de hervorming moet zijn afgerond. In de wet staat dat pensioenregelingen voor 1 januari 2027 over moeten naar het nieuwe pensioenstelsel. Met een nieuwe premie voor werkenden, en in bijna alle gevallen ook het invaren, ofwel overzetten, van opgebouwde rechten en vermogen van werkenden én gepensioneerden.

Oomen vreest dat 2027 te snel is, een angst die andere senatoren met haar delen. Zij willen een uitweg voor fondsen die meer tijd nodig hebben voor deze megaoperatie. Ook over de commissie die geschillen bij het invaren gaat beslechten en over het nabestaandenpensioen leven nog vragen. Minister Schouten weet dat zij daarover de senaat de komende dagen gerust moet stellen.

Lukt dat, dan houdt inmiddels bijna niemand meer rekening met een tegenstem van het CDA. Oomen bevestigde dat zaterdag nog eens, in reactie op de oproep van het wetenschappelijk instituut, dat zij een 'positieve grondhouding' heeft. De CDA-fractie verwacht er op de laatste kritiekpunten de komende dagen in het debat met minister Schouten uit te kunnen komen.

Roep om uitstel

Daarmee lijkt een meerderheid verzekerd. Tegenstanders van de pensioenwet hebben de afgelopen maanden geroepen, tot nog toe tevergeefs, om uitstel van de stemming tot na het aantreden van de nieuwe Eerste Kamer midden juni. Dat zijn partijen zoals 50Plus, SP, PVV, maar ook de BBB die straks als grootste fractie de senaat binnenkomt. De nieuwe Eerste Kamer zou met frisse ogen naar de wet moeten kijken, in de hoop dat dit tot afstel leidt.

Mocht hun oproep alsnog slagen, dan kan de pensioenwet hoogstwaarschijnlijk niet meer per 1 juli ingaan. Nieuwe senatoren zullen zich zelf in de wet willen verdiepen, voordat zij kunnen stemmen. De deadline van 1 januari 2027 voor de overgang wordt dan nog lastiger om te halen. Overigens lijkt er, op basis van politieke kleur, ook in de nieuwe Eerste Kamer wel nog steeds een meerderheid voor de pensioenwet te zijn.